

Piśmiennictwo

1. Calder A. F. C., Ladge G. A., Blair R.: J. Agric. Scien. 53, 130, 1959.
2. Kluciński W.: Medycyna Wet. 25, 415, 1969.
3. Korniewicz A., Urbaniak E.: Prz. hod. 8, 15, 1966.
4. Kotowski K.: Medycyna Wet. 31, 276, 1975.
5. Krautforst W., Kozłowski M.: Medycyna Wet. 22, 429, 1966.
6. Krautforst W., Kozłowski M.: Prz. hod. 36, 9, 1967.
7. Liebsch A.: Tierärztl. Umschau 9, 204, 1954.
8. Lucas J. A. M., Livinastone R. M., Boyne A. W.: J. Agric. Scien. 53, 201, 1962.
9. Mackenzie A., Edwardss J., Chalmers C.: Vet. Rec. 74, 262, 1962.
10. Mazurczak J., Domański A.: Antybiotyki w weterynarii. PWRiL 1971.
11. Müller Z.: Antybiotyki w żywieniu zwierząt gospodarskich, PWRiL 1960.
12. Sarkisow A. Ch.: Żywnotowództwo 7, 89, 1963.
13. Sarkisow A. Ch.: Medycyna Wet. 22, 374, 1966.

Adrcs autora: dr Karol Kotowski, 63-630 Rychtal, woj. Kalisz.

Kotowski K. — Попытки предотвращения падежа поросят в крупностадном свиноводстве.

Были исследованы 57 свиноматок крупной белой польской породы, разделенных по жребию на три группы.

I группа — 21 свиноматка, которым на 2 недели до родов и 2 недели после родов давали с кормом Ridzol-P в дозе 120 мг/кг и Vitazol в количестве 10 г/голову.

II группа — 17 свиноматок, на 2 недели до родов и 2 недели после родов получала с кормом OTC

в дозе 120 мг/кг. Сверх того на ок. 7 дней до родов — Vitazol, как в группе I.

III — группа — 19 свиноматок, являлась контрольной группой.

В результате исследований обнаружилось, что поросят, полученные от свиноматок, получавших Ridzol-P в околородовой период, были более жизнеспособные, реже заболели поносом и имели наибольший вес тела в день рождения. Кроме того в этой группе падеж поросят составлял 12%, тогда как в группе с OTC — 24%, а в контрольной — 22%.

Kotowski K. — Attempts to decrease the piglets rate deaths in a great scale breeding.

The examinations comprised 57 sows, of big-white breed, which were allotted to three groups. The group I contained 21 sows; it was given with fodder Ridzol-P at the dose of 120 ppm and Vitazol at the dose of 10 ppm per animal for two weeks before and after parturition. The second group (17 sows) received fodder with OTC at the dose of 120 ppm for the period like the group I. The third group, containing 19 pigs, served as a control. It was found that piglets obtained from the sows, which had been given Ridzol-P, were more vital, less susceptible to diarrhoea, the biggest at the day birth and had higher gains. The fatal cases in this group were 12%, in the second group 24% and in the control 22%.

LESZEK BASAK
Pniewy

Wpływ budowy wymienia i udoju mechanicznego na zdrowotność gruczołu mlecznego

Straty gospodarcze spowodowane narastającym problemem, jakim są schorzenia wymion, skłoniły mnie do przeprowadzenia badań, których celem było wykazanie, w jakim stopniu nieprawidłowości budowy gruczołu mlecznego mają wpływ na zdrowotność wymion i higienę pozyskiwania mleka przy stosowaniu udoju mechanicznego.

Badaniami objęto 1283 krowy będące w pełnej laktacji, zgrupowane w 13 oborach wielkostadnych w rejonie obsługi PZLZ Pniewy. Analizą nie objęto krow, które w okresie badania były świeżo po wycieleniu (do 4 tygodni) oraz krow zasuszonych.

W ocenie budowy wymienia oparto się na instrukcji Ministerstwa Rolnictwa Departamentu Produkcji Zwierzęcej, która uwzględnia skalę oceny w granicach 10 do 20 punktów (2). Na podstawie tej skali krowy otrzymują 12 lub mniej punktów, nie odpowiadają wymagom udoju mechanicznego.

Wyniki i omówienie

Wyniki badań podano w tab. 1, 2, 3, 4 i 5.

Jak wynika z tab. 1 tylko 402 krowy wykazały

Tab. 1. Ocena budowy wymienia 1283 krow wziętych pod obserwację

Przedział oceny w punktach	Ilość krow
15-17	16 (1,2%)
13-14	386 (30,1%)
11-12	456 (35,6%)
10	425 (33,1%)

Tab. 2. Charakterystyka zaburzeń budowy wymion u 831 krow nie odpowiadających wymagom udoju mechanicznego

Zmiany w budowie wymion	Ilość krow
Wymiona kozie	116 (13,2%)
Wymiona silnie schodkowane	311 (35,3%)
Wymiona szczelinowe wąskie	291 (33,0%)
Wymiona dzikie kożuchowate	36 (4,1%)
Nieproporcjonalnie rozwinięte płaty	127 (14,4%)

Tab. 3. Częstotliwość występowania anomalii strzyków w grupie 831 krow z nieprawidłową budową wymienia

Wyszczególnienie	Ilość krow
Strzyki za małe	22 (2,5%)
Strzyki za duże	42 (4,7%)
Przysrzyki	25 (3,0%)
Międzystrzyki	17 (2,0%)
Strzyki stożkowe	6 (0,7%)
Strzyki butelkowe	12 (1,4%)
Strzyki gruszkowate	5 (0,6%)
Strzyki różnej grubości	127 (14,4%)
Przetoka mleczna	6 (0,7%)
Razem:	363 (33,0%)

zadawalającą budowę wymienia. U 881 krów, które wykazały nieprawidłową budowę wymienia wyróżniono anomalie przedstawione w tab. 2. Nieprawidłowości gruczołu mlecznego łączą się często z nieprawidłowością budowy strzyków. Pokazuje to m. in. tab. 3.

Tab. 4. Zmiany pourazowe strzyków w grupie krów z nieprawidłowym wymieniem (881) oraz krów z wymieniem prawidłowym (402)

Zmiany patomorfologiczne	Krowy z nieprawidłową budową wymienia		Krowy z prawidłową budową wymienia	
	ilość		ilość	
Ogółem zbadano ciwartek z tego zmiany patologiczne:	3524	(100%)	1608	(100%)
a) przerosty i zmężenie kanału strzykowego	331	(9,3%)	95	(5,9%)
b) zniekształcenie ujścia	566	(16,1%)	210	(13,0%)
c) uszkodzenie zwieracza	124	(3,5%)	46	(2,8%)
d) obrzęk mierzchołka strzyka	386	(10,9%)	141	(8,8%)
Razem zmiany pourazowe	1407	(39,9%)	492	(30,5%)

Obok wymienionych nieprawidłowości, nie mających związku z udodem mechanicznym, stwierdzono u szeregu krów zmiany kopuły strzyku, kanału strzykowego i jego ujścia, charakterystyczne dla uszko-

mlecznego drogą laktogenną. Zmiany chorobowe, które stwierdzono u krów na podstawie badania klinicznego, oceny makroskopowej na przedzjadaczu szalkowym, odczynie komórkowym i badaniach laboratoryjnych podaje tab. 5.

Z przeprowadzonych badań wynika, że zwiększona ilość elementów komórkowych w reakcji TOK była około 2,5 raza większa u krów z nieprawidłową budową, co świadczy o dużym podrażnieniu przez dojarki mechaniczne ich wymion.

Zapaleń wymienia było w grupie krów z nieprawidłową jego budową 2,5 razy więcej, niż u krów z wymieniem prawidłowym. Szczególnie dużo przypadków mastitis zanotowano wśród krów, wykazujących wymiona asymetryczne, bardziej niż inne narażone na urazy mechaniczne w czasie udoju. Krowy z prawidłowym wymieniem, mimo przebywania w identycznych warunkach jak krowy z wymieniem nieprawidłowym, znacznie rzadziej zapadały na choroby wymienia. Wskazuje to na możliwość skutecznej walki z mastitami w drodze odpowiedniej selekcji, jak to m. in. wynika z publikacji Wiśniowskiego (4).

Sprawa ta staje się obecnie istotną ze względu na liczne doniesienia (5) o braku efektów leczniczych po stosowaniu antybiotyków, na których w zasadzie oparte było leczenie, a dostosowanie populacji krów do udoju mechanicznego, jak wynika z przeprowadzonych badań, zmniejszałoby zachorowalność.

Tab. 5.

	TOK			Stan utajonego zakażenia Uz szt.	Stan podkliniczny LM szt.	Zaburzenia w sekrecji ZS szt.	Ostry stan zapalny Ma szt.	Przewlekła forma zapalenia Mcch szt.	Wymiona zdrowe szt.
	+	++	+++						
	szt.	szt.	szt.						
Krowy z prawidłową budową wymienia 402 szt.	48 (11,9%)	27 (6,7%)	12 (2,9%)	22 (5,5%)	27 (6,7%)	31 (7,7%)	6 (1,5%)	23 (5,7%)	293 (72,9%)
Krowy z nieprawidłową budową wymienia 881 szt.	328 (37,2%)	159 (18%)	35 (3,0%)	87 (9,9%)	68 (7,7%)	264 (29,9%)	43 (4,9%)	147 (16,7%)	212 (30,9%)

dzeń spowodowanych przez udój mechaniczny (3). Zmiany te występowały głównie u krów z nieprawidłowym wymieniem. Szczególnie częste przypadki zniekształcenia kopuły strzyka wystąpiły u krów z asymetrycznym wymieniem przy różnej wydajności poszczególnych ciwartek.

Szczegółowe zestawienie zmian w strzykach spowodowanych udodem mechanicznym podaje tab. 4.

Podane zmiany pourazowe strzyków stanowią jeden z czynników ułatwiających zakażenie gruczołu

Piśmiennictwo

1. Heidrich H. J., Renke W.: Krankheiten der Milchdrüse bei Haustieren, P. Parey Verlag, Berlin 1963.
2. Wiśniowski J.: Higiena i schorzenia gruczołu mlecznego krowy, PWRiL 1969.
3. Wiśniowski J., Grajewski H.: Medycyna wet. 24, 681, 1968.
4. Wiśniowski J.: Prz. hod. 43, 10, 1975 (22).
5. Samborski Z., Wartenberg L., Rautuszkiewicz S., Trębusiewicz B.: Studia nad zachowaniem się witaminy A i Beta karotenu w mleku krów leczonych dowymieniowo antybiotykami. Wrocław 1975.

Adres autora: lek. wet. Leszek Basak, ul. Targowa 10, 64-540 Pniewy.

MULLER-PEDDINGHAUS R., TRAUTWEIN G.: Spontaniczne kłębuszkowe zapalenie nerek u psów. I. Klasyfikacja i immunopatologia. (Spontaneous glomerulonephritis in dogs. I. Classification and immunopathology. Vet. Pathol. 14, 1-13, 1977 (1).

Przebadano zmiany makroskopowe oraz wykonano badania immunofluorescencyjne z surowicami odpornościowymi dla immunoglobulin klasy IgG, dopełniacza, fibryny i fibrynogenu oraz albuminy nerek pobranych od 101 psów zdrowych i z klinicznymi objawami zapalenia nerek. U 90% psów występowały zmiany typowe dla kłębuszkowego zapalenia nerek. We wszystkich przypadkach kłębuszkowego zapalenia nerek dochodziło do zgrubienia torebki Bowmana, zwyrodnienia szklстого i odkładania pod nabłonkiem złożogów IgG i C₃.

G.

AMAKIRI S. F.: Badanie elektroforetyczne białek surowicy bydła zdrowego i zakażonego streptotrichozą. (Electrophoretic studies of serum proteins in healthy and streptotrichosis infected cattle). Br. vet. J. 133, 106-107, 1977 (1).

Oznaczono poziom białka całkowitego, albumin, beta i gamma globulin oraz stosunek albumin do glo-

bulin u bydła rasy białej Fulani, N'Damma zakażonych na drodze naturalnej streptotrichozą (dermatofiloza). Grupę kontrolną stanowiło zdrowe bydło obydwu ras. U bydła zdrowego obydwu ras różnice dotyczyły jedynie poziomu białka całkowitego. U zakażonego bydła obserwowano znaczne obniżenie poziomu gamma globulin któremu towarzyszyło podwyższenie frakcji albuminowej.

G.

TRYLICH C., HOWELL J., MAC DONALD D. W.: Koligranulatoza u ptaków: opis przypadków. (Avian coligranuloma: case histories). Can. vet. J. 18, 38-40, 1977 (2).

Opisano przypadki koligranulatozy w dwóch stadach indyków i w jednym stadzie kur. W stadach indyków choroba występowała u 50,7% i 31,7 ptaków zaś w stadzie kur u wszystkich ptaków. Zmiany chorobowe stwierdzono w wątrobie, jelitach cienkich i ślepych, krezce, śledzionie, sercu, żołądku mięśniowym i w płucach. Etiologia choroby nie została w pełni wyjaśniona. W rozpoznawaniu choroby należy uwzględnić gruźlicę i powstawanie ziarniaków w następstwie zakażenia grzybami.

G.